

турско ропство, зулуми, војни и страдања. (Декемврски број 10/69 год.)

Средбата со „народните кажувања“ донесува неповторливи часови по историја, живот, мудрост и вистина. Наместо тајните и драмите да заминуваат со луѓето на послед-

ните патувања без враќање, тие влегуваат во гостољубивите простории на музејот на вечноста. Неизгаслив е светилникот на народната мисла, компас и ѕвезда водителка во најдежните простори на утрешнината.

Ц. Б.

МАКЕДОНСКИ ФОЛКЛОР, год. I, 2 (1968)

Периодиката во Македонија се здоби со уште едно ново научно списание за коешто одамна се чувствуваше голема потреба. Како издание на Институтот за фолклор на СРМ во Скопје, новото списание што го носи името Македонски фолклор, спрема декларацијата на редакцијата во првиот број на истово списание „ќе објавува студии, соопштенија, материјали, критики, прикази од богатото фолклорно наследство на Македонија, потоа ќе дава портрети на наши истакнати фолклористи или прочуени народни раскажувачи, пејачи, свирачи и играорци и библиографија од областа на македонскиот фолклор и фолклорот на народностите во Македонија, како и од областа на фолклорот на јужнословенските и на балканските народи воопшто, што на некој начин го допираат и македонскиот. Тоа, исто така, ќе објавува и теоретски прилози од поопшто значење за фолклористиката“. И навистина уште во првиот број на страниците на ова списание се појавија со статии фолклористи не само од Југославија туку и надвор од неа (од СССР, ЧССР, Полска и Бугарија).

За читателите на списанието „Историја“ е од значење да се запознаат со содржината на вториот број, бидејќи статиите во него се во тесна врска со материјалот што

го предаваат во основните училишта и гимназиите. Имено, вториов број главно ги дава рефератите со извадоци од дискусијата на Симпозиумот посветен на македонскиот револуционерен фолклор од епохата на Илинден, што по повод 65 годишнината од Илинденското востание се одржа на 3 и 4 август 1968 година во градот на Крушовската република. Од насловите на овде објавените реферати може да се процени каква сè проблематика е опфатена во нив. Така, Блаже Ристовски пишува за одразот на духот на Илинден во македонската народна песна; Кирил Пенушлиски за генезата на македонските револуционерни песни од периодот пред организирањето на ВМРО; Никифор Робевски, од Прага за одразот на Илинден во македонската историска песна; Лазо Каровски за ритмиката на народната поезија од епохата на Илинден; Цветанка Органџева за народно-поетските мотиви во македонските револуционерни песни за Гоце Делчев и во руските за Стенка Разин; Владимир Ивановски за затворничкиот фолклор од епохата на Илинден; Блаже Ристовски за песните за Јордан Пиперката и создавање народен идеал за борец за слобода; Гане Тодоровски за Ѓорче Петров во нашата народна песна; Душко Константинов за народната

песна за Бадев млад јунак; Здравко Божиноски за ликот на Веле Марков во нашата револуционерна народна поезија; Милан Ристески за неколку народни песни од Илинденската епопеја; Радослав Хроватин за метричко-ритмичките карактеристики на илинденските борбени песни; Александар Линин за мелосот на народните песни за Гоце Делчев; Васил Хациманов за револуционерното Крушово во Македонската народна музика; Трпко Бицевски за десет комитски народни песни од селата Горно и Долно Пожарско; Наум Целаоски за народните песни за Илинденското востание од Охридско.

Не завлегувајќи подлабоко во стручната оценка на изнесениве и објавени реферати во вториот број на списанието Македонски фолклор сметаме дека на македонските историчари им се дава одлична можност да се запознаат поопстојно со одразот на Илинденското востание во македонската народна песна, со разновидната нејзина содржина и мелос, бидејќи се голем број од нив дадени и со ноти, потоа со бројот на воспените личности и настани, како и воопшто со генезата на македонските револуционерни песни и, здобиени со нови сознанија, да ги применат и во наставата.

Љ. Л.

ИСТОРИЈА НА СРЕДНИОТ ВЕК — том I, Скопје, 1970, 597

Универзитетот во Скопје реализира еден многу корисен зафат, печатејќи ја споменатата историја.

Студентите на Филозофскиот факултет во Скопје и педагошките академии во нашата Република се здобиле со долгоочекуван учебник на македонски јазик, којшто ја третира општата историја на средниот век.

Историјава е колективен труд под редакција на академикот С. Д. Скаскин и докторите на историските науки Е. В. Гутнова, А. И. Данилов и Ј. А. Левицки.

Наменета за студентите на историските факултети во СССР таа ги заменува досегашните истории на општата историја на средниот век, од кои оваа под редакција на професорите А. Д. Удаљцов, Е. А. Космински и О. Л. Вајнштајн на српско-хрватски превод ја користеле и студентите од СР Македонија. Од овие причини се наметнува, сосем раз-

бирливо, извесно споредување на овие учебници и укажување на разликите кои се јавуваат не само во содржината туку и во концепциите воопшто. Слично споредување на историјава со оние што претходно важеле како учебници за студентите во СССР, прават и авторите во предговорот, укажувајќи на разликите кои не само што објаснуваат, туку и упатуваат на основните нивни концепциски настојувања.

Содржините што се внесени во овој учебник, а ги нема во оној под редакција на професорите Удаљцов, Космински и Вајнштајн, не се само нови во смисла на проширување на материјалот туку третираат многу суштествени прашања од медијевистиката на еден релативно нов концепциски начин, во многу ослободен од поранешните шаблонизирања, што резултира од развитокот на советската медијевистика во времето меѓу овие две изданија. „Авто-